

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เรื่อง การอ่านนิทานท้องถิ่น

ครูผู้สอน ครูวาสนา โพธิวงศ์

ครูชลภักดี คงกำเนิด

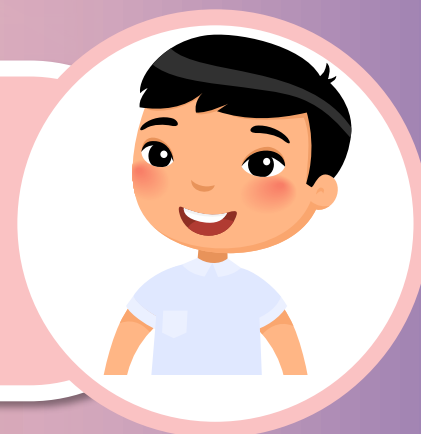

คำถามชวนคิด

นักเรียนรู้จักนิทานท้องถิ่นหรือไม่

นิทานท้องถิ่นในจังหวัดของนักเรียนมีเรื่องอะไรบ้าง

การอ่าน นิทานท้องถิ่น

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกความหมายและลักษณะของนิทานท้องถิ่นได้
๒. เขียนสรุปเรื่องและข้อคิดของนิทานท้องถิ่นที่อ่านได้
๓. นำข้อคิดที่ได้ไปใช้ในชีวิตรจริง

นิทาน

เป็นเรื่องสมมุติ มีตัวละครดำเนินเรื่อง
ซึ่งอาจเป็นมนุษย์หรือสัตว์ก็ได้ มีเหตุการณ์หรือ
การดำเนินเรื่องที่แสดงความขัดแย้งของตัวละคร

นิทานท้องถิ่น

เรื่องเล่าที่มีการดำเนินเรื่องอย่างง่าย ๆ
โครงเรื่องไม่ซับซ้อน เล่าเรื่องอย่างตรงไปตรงมา
มักเริ่มเรื่องโดยกล่าวถึงตัวละครสำคัญของเรื่อง

นิทานท้องถิ่น

ดำเนินเรื่องไปตามลำดับเหตุการณ์ ตัวละครเอก
พบอุปสรรคปัญหา แล้วก็ฟันฝ่าอุปสรรคหรือ
แก้ปัญหาคล่องไปจนจบเรื่อง มักจะจบแบบมี
ความสุข

ลักษณะ

นิทานท้องถิ่น

ลักษณะนิทานท้องถิ่น

๑. เป็นเรื่องเก่าที่เล่ากันด้วยปากด้วยถ้อยคำ
ธรรมดาเป็นภาษาร้อยแก้ว สืบทอดกันมา
เป็นเวลานาน ไม่ปรากฏผู้เล่าดั้งเดิม

๒. แสดงความคิด ความเชื่อของชาวบ้าน

นิทานท้องถิ่น

๔. ภาคใต้

๑. ภาคเหนือ

นิทานท้องถิ่น
แบ่งได้ ๔ ภาค

๓. ภาคอีสาน

๒. ภาคกลาง

๑. ภาคเหนือ

ลานนางคอย เมืองลับแล

ควายลุงคำ เชียงดาว

๒. ภาคกลาง

แม่น้ำคพระโขง โสนน้อยเรือนงาม

ปลาชู่ทอง

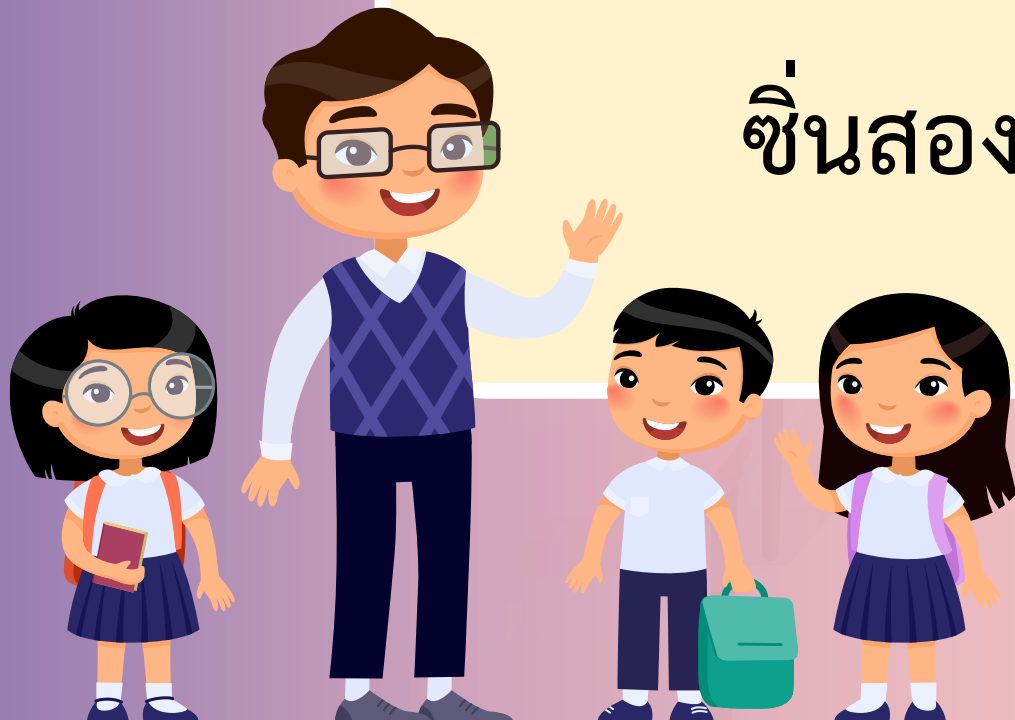
ไกรทอง

๓. ภาคอีสาน

กองข้าวน้อยฆ่าแม่ ผาแดงนางไอ่

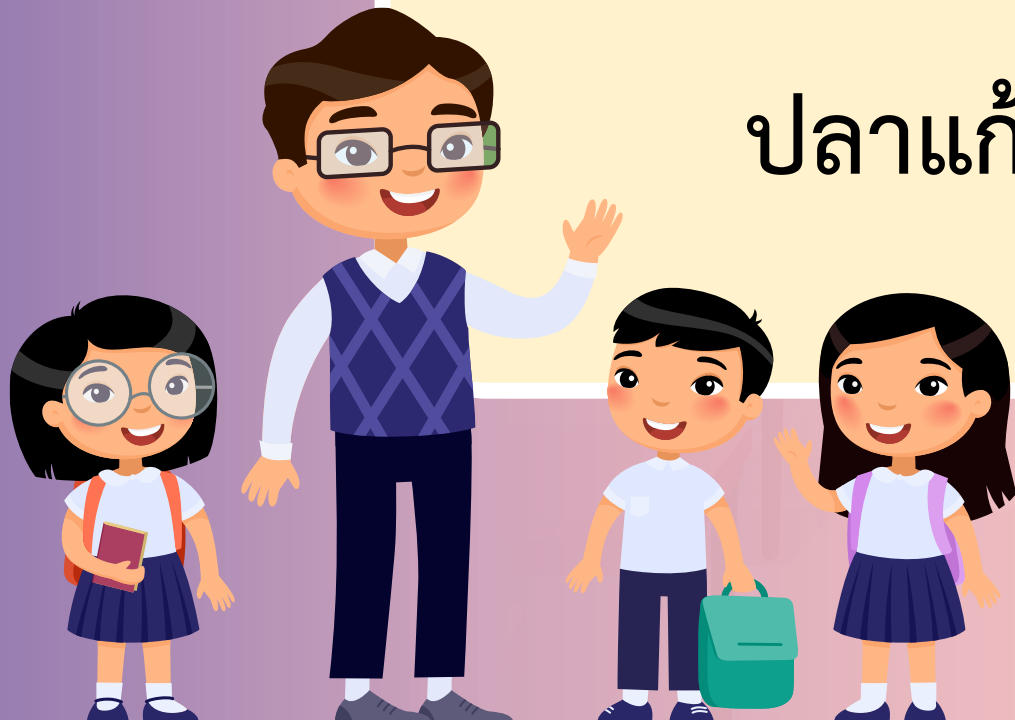
ขึ้นสองตอน พญาคันคาก

๔. ภาคใต้

เจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว เกาะหนูเกาะแมว

ปลาแก้มช้ำ ตาม่องล่าย

วิธีการอ่าน เพื่อสรุปความรู้

วิธีการอ่านเพื่อสรุปความรู้

๑. อ่านเรื่องให้จบทั้งเรื่อง แล้วจับสาระสำคัญ

๒. จดสาระสำคัญของเรื่องเป็นคำพูดของตนเอง

๓. เขียนสรุปสาระสำคัญที่เป็นความรู้

ฝึกเขียนสรุปความรู้ จากนิทานท้องถิ่น

นิทานเรื่อง เกาะหนูเกาะแมว

มีพ่อค้าชาวจีนผู้หนึ่งคุมเรือสำเภามา
ค้าขายระหว่างจีนกับสงขลาเป็นประจำ วันหนึ่งพ่อค้าผู้นี้
ได้ซื้อหมากับแมว ลงเรือไปเมืองจีนด้วย หมากับแมว
อยู่บนเรือนาน ๆ เกิดความเบื่อหน่ายจึงปรึกษาหาวิธีการ
ที่จะกลับบ้าน

นิทานเรื่อง เกาะหนูเกาะแมว

หมากับแมวได้ทราบว่าพ่อค้ามีดวงแก้ววิเศษ
ที่ทำให้ไม่จมน้ำ แมวจึงคิดอุบายโดยให้หนูไปขโมย
แก้ววิเศษของพ่อค้ามา และหนูขอหนีขึ้นฝั่งไปด้วย
ทั้งสามว่ายน้ำหนีลง จากเรือโดยที่หนูอมดวงแก้วเอาไว้
ในปาก

นิทานเรื่อง เกาะหนูเกาะแมว

ขณะนั้นหนูนึกขึ้นได้ว่าถ้าถึงฝั่ง หนากับแมวกคงจะแย่ง
เอาดวงแก้วไปจึงคิดที่จะหนี ฝ่ายแมวซึ่งว่ายาตามหลังมาก็คิด
เช่นกัน จึงว่ายนํ้ารีไปหาหนู หนูตกใจว่ายนํ้าหนีไม่ทันระวังตัว
ดวงแก้ววิเศษที่อมไว้จึงตกลงจมหายไปใต้นํ้า

นิทานเรื่อง เกาะหนูเกาะแมว

หนูและแมวต่างก็หมดแรงจมน้ำตายกลายเป็นเกาะหนู
เกาะแมวยูที่อ่าวหน้าเมือง ส่วนหมาตะเกียกตะกายว่ายน้ำ
ไปจนถึงฝั่งและสิ้นใจตายด้วยความเหน็ดเหนื่อย กลายเป็น
เขatangวนอยู่ริมอ่าวสงขลา

นิทานเรื่อง เกาะหนูเกาะแมว

ดวงแก้ววิเศษที่หล่นจากปากหนูแตกละเอียด
กลายเป็นหาดทรายแก้วอยู่ทางด้านเหนือของแหลมสน

สรุปความรู้จากนิทาน เรื่อง เกาะหนูเกาะแมว

นิทานเรื่องนี้ เป็นการกล่าวถึงความสัมพันธ์ ระหว่าง
เพื่อนบ้านใกล้เคียง การติดต่อค้าขายกับต่างชาติ ต่างภาษา
ต่างอาชีพ

สรุปความรู้จากนิทาน เรื่อง เกาะหนูเกาะแมว

ข้อคิดจากเรื่อง คือ อย่าโลภมาก ให้มีความสามัคคี
และแบ่งปันเอื้อเฟื้อต่อกัน

กิจกรรมพัฒนาทักษะ เรื่อง การอ่านนิทานท้องถิ่น

ให้นักเรียนทำใบงานที่ ๒ เรื่อง การอ่านนิทานท้องถิ่น

กิจกรรมครู

๑. แจกใบงานที่ ๒
๒. - สังเกตการทำงานของนักเรียน
- ให้คำแนะนำแก่นักเรียน
๓. ตรวจสอบและประเมินใบงานที่ ๒

กิจกรรมนักเรียน

๑. นักเรียนทำใบงานที่ ๒ เรื่อง
การอ่านนิทานท้องถิ่น
๒. เมื่อทำเสร็จให้ส่งที่ครูประจำวิชา

ใบงานที่ ๒ เรื่อง การอ่านนิทานท้องถิ่น
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง นิทานอ่านสนุก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การอ่านนิทานท้องถิ่น
รายวิชา พื้นฐานภาษาไทย รหัส ทด๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านนิทานท้องถิ่น ๑ เรื่อง แล้วตอบคำถามตามหัวข้อที่กำหนด

นิทานท้องถิ่นเรื่อง.....

แหล่งข้อมูล

ตัวละครสำคัญ

.....
.....
.....

สถานที่

.....
.....
.....

ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

คุณค่าของนิทาน

.....
.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๒

เรื่อง การอ่านนิทานท้องถิ่น

ใบงาน

เรื่อง การอ่านนิทานท้องถิ่น

ให้นักเรียนอ่านนิทานท้องถิ่นตามความสนใจ แล้วตอบคำถามตามหัวข้อที่กำหนดให้

๑. นิทานท้องถิ่น เรื่อง

๒. แหล่งข้อมูล.....

๓. ตัวละครสำคัญ.....

ใบงาน

เรื่อง การอ่านนิทานท้องถิ่น

ให้นักเรียนอ่านนิทานท้องถิ่นตามความสนใจ แล้วตอบคำถามตามหัวข้อที่กำหนดให้

๔. สถานที่

๕. ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง.....

.....

.....

ใบงาน

เรื่อง การอ่านนิทานท้องถิ่น

ให้นักเรียนอ่านนิทานท้องถิ่นตามความสนใจ แล้วตอบคำถามตามหัวข้อที่กำหนดให้

๖. สรุปความรู้จากนิทานพื้นบ้าน.....

.....

.....

.....

ใบงาน

เรื่อง การอ่านนิทานท้องถิ่น

นิทานท้องถิ่น เรื่อง ตาม่องล่าย

ตาม่องล่ายและยายรำพึง อยู่บ้านหลังหนึ่งริมทะเล มีลูกสาวสวยชื่อ ยมโดย ซึ่งความสวยเด่นกว่าหญิงอื่นนี้เอง จึงมีผู้ชายหมายปองหลายคน ในขณะเดียวกันคนหนึ่ง ชื่อเจ้าลาย ซึ่งมียายรำพึงเป็นผู้ให้การสนับสนุน เนื่องจากรู้ใจ นำของมาเป็นของกำนัลอยู่เนือง ๆ

ใบงาน

เรื่อง การอ่านนิทานท้องถิ่น

นิทานท้องถิ่น เรื่อง ตาม่องล่าย

อีกคนหนึ่งคือ เจ้ากรุงจีน ซึ่งมีตาม่องล่ายให้การสนับสนุน
ต่อมาชายทั้งสองได้มาสู่ขอยมโดยต่อตาม่องล่ายและยายรำพึง
เพียงฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง บังเอิญที่ สองตายายนัดวันแต่งงาน
ตรงวันเดียวกัน

ใบงาน

เรื่อง การอ่านนิทานท้องถิ่น

นิทานท้องถิ่น เรื่อง ตาม่องล่าย

เมื่อวันนั้นมาถึง ขบวนขันหมากของทั้งสองฝ่ายก็ยกมา
ประจันหน้ากัน สองตายายไม่รู้จะทำอย่างไรดี ในที่สุดก็หันไป
โทษกัน ถึงขั้นวิวาทอย่างรุนแรง จนยายรำพึงฉวยได้หมวก
ขว้างใส่ตาม่องล่าย แต่หมวกลอยตามแรงลม ลงทะเลกลายเป็น
เขาล้อมหมวก

ใบงาน

เรื่อง การอ่านนิทานท้องถิ่น

นิทานท้องถิ่น เรื่อง ตาม่องล่าย

ตาม่องล่ายก็ไม่ยอมฉวยได้กระบุง ขว้างใส่ยายรำพึง
ทันที กระบุงก็ลอยไปตกในทะเลแถวจังหวัดตราดเป็น
เกาะกระบุง ยายรำพึงไม่ยอม คว่าไต้งอบขว้างเข้าใส่
ตาม่องล่ายอีก คราวนี้เอบลอยไปตกในทะเล กลายเป็น
แหลมงอบที่จังหวัดจันทบุรี

ใบงาน

เรื่อง การอ่านนิทานท้องถิ่น

นิทานท้องถิ่น เรื่อง ตาม่องล่าย

ตาม่องล่ายก็ตอบโต้โดยการขว้างสากใส่ยายรำพึง แต่สากกระดอนไปกระทบเกาะที่ขวางหน้าจนเกาะทะลุแล้ว กระดอนลงไปในทะเล ไปเป็นเกาะสาก ยายรำพึงหมดปัญญา ที่จะตอบโต้โมโหสุดขีด นอนดึ้นเร่า ๆ ลึ้นใจตรงริมหาดแห่งนั้น คนเรียกว่า หาดแม่รำพึง

ใบงาน

เรื่อง การอ่านนิทานท้องถิ่น

นิทานท้องถิ่น เรื่อง ตาม่องล่าย

เมื่อเหตุการณ์เป็นเช่นนั้น ตาม่องล่ายไม่รู้จะทำ
ประการใด จึงคว่ำลูกสาวฉีกออกเป็นสองซีก ซีกหนึ่งขว้าง
ให้เจ้าลาย อีกซีกโยนไปให้เจ้ากรุงจีน กลายเป็นเกาะนมสาว
ที่บางปู ปรานบุรี และจันทบุรี

ใบงาน

เรื่อง การอ่านนิทานท้องถิ่น

นิทานท้องถิ่น เรื่อง ตาม่องล่าย

พร้อมกับขว้างขันหมาก พลู เครื่องสู่ขอลงในทะเล
กลายเป็นหอยมวนพลู ขนمجิ้งกลายเป็นสาหร่าย กระจก
โยนไปตกที่เขาช่องกระจก ตะเกียบเป็นเขาตะเกียบ และจาน
ตกเป็นเกาะจาน

ใบงาน

เรื่อง การอ่านนิทานท้องถิ่น

นิทานท้องถิ่น เรื่อง ตาม่องล่าย

เจ้าลายก็เสียใจสุดขีด เพราะผิดหวังอาเจียนออกมา
เป็นโลหิตจนตายกลายเป็นเขาเจ้าลาย เจ้ากรุงจีนเลยยก
ขบวนกลับเมือง ตาม่องล่ายฟังนึกขึ้นได้ว่า ตัวเองสูญเสีย
ทุกสิ่งทุกอย่าง จึงเอาเหล้ามาดื่มจนตาย ณ หาดทราย
ริมทะเลแห่งนั้น

สรุปบทเรียน

นิทานท้องถิ่น เป็นมรดกทางวัฒนธรรม
ที่มีคุณค่า แสดงให้เห็นวิถีชีวิต ความคิด
ความเชื่อ สภาพสังคมและภูมิปัญญาไทย

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง การอ่านนิทานอาเชียน

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง การอ่านนิทานอาเซียน

๒. ใบงานที่ ๓ เรื่อง การอ่านนิทานอาเซียน

สามารถดาวน์โหลดข้อมูลได้ที่ www.dltv.ac.th
รายวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

